

Stöd till övningsverksamhet

Övningar lokalt

Ett stort antal övningsexempel har gått igenom och arbetet har resulterat i en beskrivning av fem typövningar och ett exempel på scenario som kan utgöra ett exempel på hur ett övningsscenario kan utformas.

Allmänheten kan bjudas in till övningar där så är möjligt, både som deltagare och som åskådare. Därmed kan kommunen bidra till att öka kommuninvånarnas kännedom om den lokala krisberedskapen och bidra till ett ökat engagemang i denna.

Risk- och sårbarhetsanalys för övningsverksamhet

Till övning är det bra om en Risk- och sårbarhetsanalys tas fram.

Läs igenom, följ instruktionerna och fyll i det efterfrågade:

- beskriv övningsmomenten
- identifiera riskerna
- gör en åtgärdsplan
- lista övriga säkerhetsåtgärder

Förslag på övningar:

- Larmövning: testa larmkedjan för FRG, stabsuppbyggnad
- Ledarövning för inringning och organisation av informationspunkt
- Problem med vattenförsörjningen: bortfall alt förgiftat dricksvatten, VAKA – nödvattenmateriel
- Översvämning, evakuering
- Stabsövning – 30-minutersmetoden
- Den egna utrustningen: tält, reservkraft, övrig utrustning
- Trygghetspunkter
- Jobba över kommungränser/länsgränser, Samövning med olika föreningar
- Eftersöksövning
- Kartövning: karta och kompass, orientering, mörkerövning
- Radiokommunikation
- Skogsbrandsläckning: hantera utrustning, metoder m m
- Livsmedelshantering utomhus (utan vatten och spis)

Organisering av spontanfrivilliga enligt den så kallade 30-minutermetoden

Tid:	2-3 timmar
Syfte:	Öva FRG-resurserna att tillämpa 30-minutersmetoden
Mål:	Att effektivt kunna ta hand om spontanfrivilliga
Materiel:	Enligt manualen för 30-minutersmetoden
Övningsledning:	FRG-ansvarig
Plats:	Lämplig plats som bestäms av övningsledaren
Medverkande:	FRG:arna, eventuellt FRG från angränsande kommun och företrädare från kommunen. Allmänheten kan med fördel inbjudas att delta i utbildningen.
Förberedelser:	Övningsledaren ansvarar
Ekonomi:	Enligt kommunens bestämmande

Moment	Omfattning	Ansvarig	Anteckningar
1	Genomgång av övningen.	Övningsled.	
2	Repetition av 30-minutersmetoden	FRG-ansvarig	
3	Scenario spelas upp	FRG-ansvarig	
4	Klargör uppgiften för de övande. Dela in deltagarna i lämpligt antal grupper. Grupperna redovisa förslag på praktiska lösningar utifrån förutsättningarna.	FRG-ansvarig	Iordningställande av mottagningsplatsen
5	När grupperna lämnat förslag på lösning väljs ett lösningsförslag.	FRG-ansvarig	
6	En grupp får vara mottagare och en grupp är figuranter. Efter halva tiden sker byte av arbetsuppgifter.	FRG-ansvarig	
7	Återställning av lokal och materiel	FRG-ansvarig	
8	Utvärdering av övningen.	Företrädare för kommunen	Erfarenheterna delges alla.

Nödvattenförsörjning

- Tid:** Ca 4 timmar.
- Syfte:** Att öva FRG-resurserna i nödvattenförsörjning.
- Mål:** Kunna hantera och bemanna ett nödvattenförsörjningssystem enligt kommunens önskemål.
- Materiel:** Livsmedelsverkets nödvattenmateriel eller lokal lösning.
- Övningsledning:** Kommunföreträdare och FRG-ansvarig
- Plats:** Enligt övningsledningens bestämmande.
- Medverkande:** FRG:arna, eventuellt FRG från angränsande kommun och kommun- Företrädare. Allmänheten kan med fördel inbjudas att delta i övningen.
- Förberedelser:** Övningsledningen ansvarar.
- Ekonomi:** Enligt kommunens bestämmande.

Moment	Omfattning	Ansvarig	Anteckningar
1	Genomgång av förutsättning för övningen.	Övningsledning	Vid användning av Livsmedelsverkets materiel gäller särskilda instruktioner
2	Information om aktuell nödvattenlösning	Företrädare för kommunen	
3	Säkerhets- och hygienbestämmelser	Företrädare för kommunen	
4	Upprätta tappställe för vatten	FRG-ledare	Utses av FRG-ansvarig. Skyltning, säkerhet
5	Hämtning och påfyllning av vatten.	FRG-ledare	
6	Seriekoppling av vattentankar	FRG-ledare	
7	Återställning och rengöring av materiel	FRG-ansvarige	
8	Utvärdering av övningen	Företrädare för kommunen	Erfarenheterna delges alla.

Trygghetspunkt

- Tid:** Ca 3 timmar.
- Syfte:** Att öva FRG-resurserna i hur man upprättar och iordningsställer trygghetspunkter.
- Mål:** Att kunna upprätta och bemanna en trygghetspunkt enligt kommunens önskemål.
- Materiel:** Enligt förutbestämd utrustningslista. Utrustningen tillhandahålls av kommunen.
- Övningsledning:** Företrädare från kommunen och FRG-ansvarig.
- Plats:** Av kommunen anvisad trygghetspunkt.
- Medverkande:** FRG:arna och kommunföreträdare.
- Förberedelser:** Övningsledningen ansvarar.
- Ekonomi:** Enligt kommunens bestämmande.

Moment	Omfattning	Ansvarig	Anteckningar
1	Genomgång av förutsättningar för övningen	Övningsledning	Information i utsänd kallelse
2	Förberedelser och förflyttning till trygghetspunkt.	Utsedd FRG ledare	Utses av FRG-ansvarig
3	Allmän information om platsen	Övningsledning	
4	Iordningställ lokalen för ändamålet	Utsedd FRG-ledare	
5	Utvärdering av hittills genomförd övning	Övningsledning	Åtgärda vid behov
6	Återställ lokalen och återvänd till utgångspunkten för vård och återställning av all materiel	FRG-ledare	
7	Utvärdering av övningen	Övningsledning	Erfarenheterna delges alla deltagare.

Moment som kan vara lämpliga att öva i en trygghetspunkt kan vara:

- Samband mellan trygghetspunkten och kommunens krisledning
- Transporter
- 30-minutersmetoden
- Mat och dryck
- Loggbok
- Kriskommunikation
- Sovplatser för behövande

Evakuering

- Tid:** Ca 2-3 timmar.
- Syfte:** Öva FRG-resursernas förmåga att hjälpa till vid evakuering av särskilda boenden.
- Mål:** Att effektivt och säkert kunna biträda vid evakuering av ett särskilt boende.
- Materiel:** Enligt kommunens bestämmande
- Övningsledning:** Kommunföreträdare
- Plats:** Lämplig plats enligt kommunens bestämmande
- Medverkande:** FRG:arna, eventuellt FRG från angränsande kommun, företrädare för kommunen
- Förberedelser:** Övningsledaren ansvarar
- Ekonomi:** Enligt kommunens bestämmande

Moment	Omfattning	Ansvarig	Anteckningar
1	Genomgång av övningen.	Övningsledning	
2	Scenario spelas upp	Övningsledning	
3	Övningen genomförs	FRG-ledare	Utsedd av FRG-ansvarig
4	Återställning av lokal och materiel	Företrädare för kommunen	
5	Utvärdering av övningen.	Företrädare för kommunen	Erfarenheterna delges alla.

Övningen bör föregås av utbildning i lyftteknik och hantering av rullstolar, bårar och sängar.

Exempel på scenario från X-stads FRG

En förskoleklass från Bullerbyns förskola är ute på en utflykt i skogsområdet söder om förskolan. De hade lunch med sig som de åt ute i skogen kl 12.00. Sedan leker de i ungefär en timme innan de skulle gå tillbaka till förskolan. Klockan 14.00 upptäcker lärarna att en av pojkarna saknades. Pojken är 5 år och har kläder för uteverksamhet. Tidpunkten är i början av november.

Personalen och barnen ropade och letade, men hittade inte pojken. En lärare skyndade sig tillbaka till skolan och letade efter pojken där, ifall han skulle gått tillbaka i förväg, men hittar honom inte. Läraren larmar då 112 och föräldrarna. Klockan var då ca 14.30. Polisen var snabbt på plats och organiserade eftersöksarbetet med poliser och sökhundar.

Kl 15.00 sände lokalradion ut en efterlysning med signalement på pojken, där polisen ber allmänheten höra av sig på telefon om de ser pojken. Meddelandet upprepas sedan flera gånger. Området är stort och lätt att villa bort sig i. Polisen tror inte att han har gått längre bort eller tagit bussen någonstans, men inget kan uteslutas.

Polisen begär nu hos kommunen att få disponera FRG. Kommunen ringer kl. 15.30 till FRG-ansvarige i X-stad och ber FRG att omedelbart upprätta en mottagningsplats på förskolan och ta hand om de människor som kommit till området för att hjälpa till att leta efter pojken. Polisen har inte resurser att ta hand om dessa och det har redan uppstått kaos. Några frivilliga har redan gett sig ut i terrängen utan polisens tillstånd och risken är överhängande att de försvårar sökhundarnas arbete och i värsta fall tappar bort sig i skogen.

Insatschefen har till kommunen ställt uppgiften att FRG ska ”sortera” de frivilliga från allmänheten, i två grupper:

1. Vana skogsmänniskor som hittar i området, exempelvis orienterare och jägare. De ska delas in i grupper om 10-15 personer och polisen ska tilldela en särskilt utbildad person att leda grupperna.
2. Övriga.

Räddningsledaren ber också att omgående få två FRG-resurser iklädda FRG-västar till polisens ”brytpunkt”, parkeringsplatsen vid Lillgatan, för att tala om för alla frivilliga att de skall bege sig till Bullerbyns förskola.